

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. Στ. II 17/1970

Ερωτοστας

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1169/10-2-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις).... *Ἑλλοπία*....
(παιλιότερον ὄνομα : *Καραντζᾶς*.), Ἐπαρχίας .. *Θ. η. β. ὠν*....
Νομοῦ ..... *Βοιωτίας*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Ἡλίας*.
Ἀναστασίου.... ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις .. *Ἑλλοπία - Θ. η. β. ὠν*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον..... *40*.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
- α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Ἀνδρέας Γ. Κουτσοῦρης*....

.....
ἡλικία... *74*... γραμματικαὶ γνώσεις... *Β' Δημοτικῶν*...
..... τόπος καταγωγῆς *Ἑλλοπία*....

β) *Βασίλειος Δ. Κουτσοῦρης*... ἡλικία... *65*...
τόπος καταγωγῆς : *Ἑλλοπία*.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Αἱ ἰδιαι. περιοχαὶ... ἐν περι-*
τρῶν... (Ἀχρανταναίς... ἐπὶ ἑν. ἔτος ἡ δύο).
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *Ἐνηλλάσσοντο... κατ' ἔτος*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
Εἰς φυσικά πρόσωπα.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Ἦ. περιουσία... ἐν ἑνὶ... διενέφετο... εἰς τὰς τέ-*
ταις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *συγχρόνως ἀμφοτέρων εἰς*

ἀμφοτέρας. Οἱ γεωργοὶ εἶναι 80% καὶ γεωργῶν καὶ...

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *καὶ εἰς τὴν γεωργίαν...*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....

Δεν υπάρχουν

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα;) .....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ἐχρησιμοποιοῦντο. Ἐνδο-*

μοι ὑπηρέται. Ἐλέγχετο ψυχοχημῆς

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *εἰς τὰ περίερα χωρία*

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *κλπ.*

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖδας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Ἐχίνετα.. λίθανται.. εἰς.. φιδραῖ.. κλίμακα.. με....
 φυτῶν.. πόρην.. εἰν.. πατσιμίδιν.. φῶν.. ἡ...
 .. με.. πόρην.. εἰα.. εἰν.. πατσιμίδιν.. .....

2) Πότε ἐγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Τὸ 1928.. εὐσημειωτικῶς ἀπὸ τοῦ 1946.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Σιδηροῦν... ἄροτρον...

χρησιμοποίησαι ἀπὸ τοῦ 1913 - Ἀλυσιακῆ 1926...

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Ἐχρησιμοποιεῖτο το ἔθνος φανταζομαι

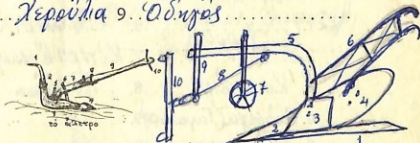
ἄροτρον ἐκ εἰδα το ἔθνος.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Κουντόρι.. 4. Φτερό... 7... Ρόδα.. 10. Τραβηχτό

2. Ὑνι..... 5. Σταβάρι.. 8. Ἀμπαρά.....

3. Βάει... 6. Χερούλια 9. Ὀδηγός.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1938.....

3) Μηχανὴ θερισμοῦ .....

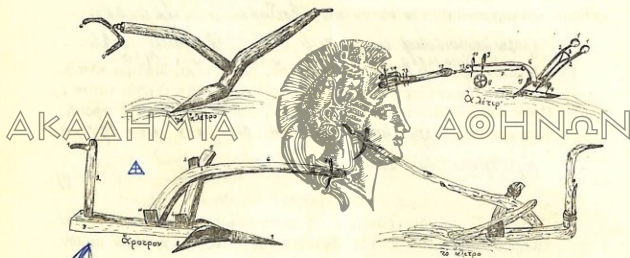

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιδῶν).....✓.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ .....*Ἀπὸ τοῦ 1926*.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Ἐλδίκει... ξυλοτεχνῖται*.....
...ἐνόμοι... ἢ... ἀπὸ... χειρωνακία... χωρία........

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. } *Χερούλι* ..... 6. *Σταβύρι* ..... 11. ....
2. } ..... 7. *Κέντρα ἢ βραχίονες* ..... 12. ....
3. *Κουτσάρι* ..... 8. *Αὐτίλοι* ..... 13. ....
4. *Ναύαλα (Γουραινίτσα)* ..... 9. *Ὠνί* ..... 14. ....
5. *Πλάτη* ..... 10. .... 15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Ἄτο... μιᾶς... μορφῆς... διὰ... τὴν... ἀροτρίασιν....
... ὅλων... τῶν... πετρωδῶν.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;... Ἐλαφρῶς....

... κυρτὸν... εὐ... σχῆμα...

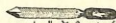
- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;... ἐκ σιδήρου...

... καὶ... ἔμελλετο... ἐπὶ...

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

Σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ξυλοφάι, τροχιστήρι.

ρινί ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται); βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόες, ἵπποι, ἡμίονοι, κλπ.*
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; .... *Δύο* .....
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Ναι* .....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτόν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλας, πιζέλλια κλπ.). *Ἐχρησιμοποιοῦντο αὐτὸν καὶ ἀρ. Β' ζυγός. ε. ἀπείρος ἐξέμετο. ἐξέμετο.*

1) *λινθία, ξύλινα καὶ κασίδια ἀπὸ αἰσίνης* .....

2) *καλλούρα* .....

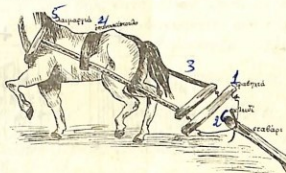
- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Ναι* .....
- Β'* .....

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, καλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτόν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Ἐλέγετο... καλλούρα... καὶ... ἦτο... ἐκ... σιδήρου... ἐκ... ξύλου... ἐκ... σχοινίου...*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; *Δεν γίνεται μετ' αὐτοῦ* .....
- Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; .....

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. 1). *τραβηγὰ*, 2). *Γάιδαρος*, ...
 3). *Ἀντίδες*, 4). *Ἐπαυλαῖον δέν.*, 5). *Παιμαρχαί*,

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος)· 2) γυναῖκα· 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας. *Ο. Ἰωάννην, ἀντίδης*,
 ἢ... *ὑπηρέτης*... *ἐάν*... *ὑπηρέτης*.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *ἔγινετο πρῶτον ἢ ζεύξις τῶν βοῶν εἰς τὸν φυγον καὶ ἐν συνεχεία εἰς τὰ ξύλινον ἄροτραν*.....

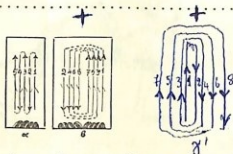
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *ἐξ τὸ ἄροτρον συνδέονται καὶ τραβηγὰ καὶ αἱ ἀντίδες, καὶ τὸ πιν. τοποθετοῦνται αἱ παιμαρχαί εἰς τὰ φυγον καὶ συνδέονται εἰς τὰς ἀντίδες.*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Μὲ σχοινιά εἰς τὰ πόρτα τῶν βοῶν καὶ εἰς τὰ πόρτα καὶ ἡμίστιον. φέ. σχοινιά εἰς χοινοὺς τῶν καπινοράνας.*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομέναις αὐλακῆς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μὲ τοὺς βρέγ. ἐγίνετο ὅπως ἐς ἀχέδιν. α'. (ἀγλινό
Μὲ τοὺς ἱάπων καὶ ἡμιόνων) ἐς ἐς β. αα'. β'. (ἐιδυρῶν
ἐρότρο)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα(β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σπορίες, ντάμες, σιασιές, μεσφρέδες κ.λ.π.); ἔγινετο... καὶ γίνεται μὲ σπορίες...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά); μὲ αὐλακιάν; .....

.....Μὲ αὐλακιάν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; .....

.....Δεν... χρησιμοποιεῖται... σκαπάνη.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ...καὶ... βαθιὰ...

.....καὶ... βαθιὰ.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *Ἐν... ἑξῆς... τὰ ὀργώματα...* .....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Ἐχίκετο... Δύο ὀργώματα. ἤτοι... ἕνα... καὶ... ἀναξίν... καὶ... ἕνα... αὐτὸ φθινόπωρον. ἀναρμένον... δι. βόλισμα. Μετὰ ἔχινετο ἡ σπορά, Ἀπὸ... Οὐαὶ βριον... ἕως... καὶ... Δευεμβριον.* .....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπατήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἄρῃα... Γύρισμα... τὸ φθινόπωρον, δι. βόλισμα... τὸν... χαρμῶνα... καὶ... σπορά... τὸν ἡνοσίφιν.

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Συνήθως... ἕν... ἔτος. .....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Δύο... ὀργώματα... καὶ... ἕν... τὴν... σπορᾶς.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Διὰ... τὴν... φρεσίν... τὴν... σπορᾶν... καὶ... ἀπὸ... ἀργίας... εἰς... ἀφρὸν... εἰ... ἐδάμκοι... καὶ... διὰ... τὴν... σπορᾶν... ἢ... ποδιά...* .....

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῇ σιδηρᾷ ράβδῳ, ἣ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *Διὰ βούττα βούττα μὲ.*

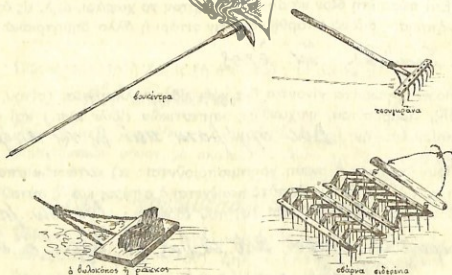
βουκέντρα..... βούττα..... Ζάδι
βουκέντρα..... Διὰ ἵππου..... βούττα..... Ζάδι
βουκέντρα..... βούττα μὲ διατρίβει..... Ζάδι = ἐν. αὐθροῦ.....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Γίνεται... σβάρνισμα.....*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

Μ.Ε. τσαπί ἢ τσάπα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

Καβρίκι, τσίρα, τσαπάνι, μάτσουα, μαζονάκι,
Τσαπί, βιαφιενόρι.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκτελοῦν

Ἡ... βύζυγος... ἢ... τὰ... μεγάλα... παιδιὰ... χιρὶς
... καὶ... ἔχων... ἰδίαι τέραν... βιαφιενόρι.....

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.

Τὰ... χωράφια... χωράφια... ἢ... ποταμὸν...
... κατὰ... φραγμὰς... ἀπὸ... πύργων... καὶ... ἐκδοκῶν
... τὸν... ζευγὰν.....

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. ...

... ἑνὶ... καὶ...
... ποτισμὰ... διὰ... τριφύλλου.....

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. ...

... ἐφυτεύοντο... καὶ...
... κατὰ... χωράφια.....

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

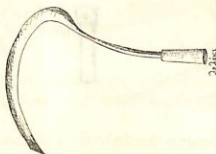
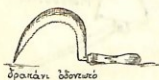
α. Ἑργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....

Με δρεπάνι... ὀδοντωτό .....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ἴσχυι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ....

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). ....

Ὄδοντωτή .....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

Ἡ χειρολαβὴ ἦτο καὶ εἶναι ξυλινή .....

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *Παλαιότερον... οἱ βιδυραρχοί... (χούφτοι)*

- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἐκριζομένης... γίνεται... τῶν... ρε...
...βιδυρῶν, ρόβης... φαινης... κ.τ.λ.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *Διὰ... παρῖπεν... 15.-20. ἐμ... σαύ. μέτρον.
... Διὰ... σικανόν... παρὺ... χαρμὰ... εχεδόν... ἔρριφα.*

- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ ποῦ λέγονται). *Καυφεῖς... (ἀρβανίταια)...*

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *Οἱ... ἴδιοι... οἱ... θερισταὶ... ἐξαπο-
... θείαυ... εαν... καὶ... τοποθετοῦν... εἰ... χερρό... βολα.*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *Τοποθετοῦνται
... βιανρατοῖ... τέ... ε... ἢ... ἔξ... χερρό... βολα...
... τοῦτο... ἐνοφιάζεται... (π.φ.ἀρ.ι.)*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. .... *ἡμερίσαι* .....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποῖοι θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; .....

*Ἄνδρες... καὶ... γυναῖκες... ἢ... θερισταί...
ἀπὸ... τοῦ... ἰδίου... χωρίου...*

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με' ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ αμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε με' τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν) .....

*Ἡμεῖς... με' μεροκάματον εἰς...
εἶδος... καὶ... μετὰ φαγητοῦ...*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Ἡ... γυναῖκες*
ἐξοπλοῦνται... ἐν... ἀριστερᾷ... χεὶρ
παλαιᾷ... καλῶν... διὰ... νὰ... προστα-
τεῖσθαι... ἐν... πλάγιᾳ...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

..... 10χι .....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. 18. τραγουδοῦσαν

.. Διάφορα... τραγούδια .....

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς, ὅπου υπάρχει, σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. 19. ἡμέραν... τὴν... τελευταίαν ἡμέραν

ἓνα μικρὸν τεμάχιον ἀπέριεζαν εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἄγρου. Τὸ ὅμοιον κ. τὰ γένεια τοῦ ἀρεμνιστοῦ κ. τοὺς στάχυν αὐτοῦς ἐμάζευαν... αἰ... πιπυκαί... σταυροειδῶς ψάβαν.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

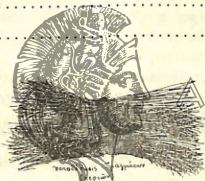
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; 20. Δεοῖσαν... ἐξί... νεζ... ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν .....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δερματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὰ δερμάτια φαί. ἐχίνετο. ἀπὸ ἑνὸς... χωρὶς... βελ-
 λόν... ἰε. δένοντο. μὲ π. δερματιῶν. κατεσκευασ-
 μέναι. ἀπὸ... αἰκάνων... χωρὶς... χρῆσιν...
 ἐργαλείων.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δερμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δερμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Συνεκεντρῶντο... ἀπὸ... 6... ἢ... ὅπως... διὰ...
 καὶ... μετακινῶν... ἀφίεσιν... μὲ... τὰ... φῶς...
 εἰς... τό... αἰκάνων.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

1946.

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Γίνεται τὸν Μάρτιο (ἀντιφάσιον) καὶ τὸν... Ἀύγουστον (Φθινόπωρον).*.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεωμῆλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν. *Κατ' ἀρχὰς ἐγίνετο μὲ τὴν... τράπαν, κατόπιν μὲ τὸ ἄροτρον.*.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανθοῦ.

- 1) Ἐσυνιθίζεται παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τοῦ χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπὴ, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φυλάξις αὐτοῦ. *Ἐγίνετο διατροφή διὰ... σανού, βίκου κ.τ.λ. τὸ δέρισμα γούτων ἐγίνετο πρὸ τῆς πύρους ὑφίμάνσεως καὶ ἔμενεν περὶ τὰς 15... ἡμέρας πρὸς ξήρανσιν, μετὰ δέδοικεν καὶ μεταφορά εἰς ἀποθήκην.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.). *Ἀρχαίς... μαίεον μὲ δρέπανον.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ὁ. σαπὸς. ἐξερραίνετο... ἐπὶ. τοῦ. ἀν...
 γραῦ. εἰς. Μηρία... ἐπὶ. 10. 15. ἡφ' ἑρως...
 Δέν. ἐρραίνετο... ἐλπίδων. ἐρραίνετο... δει...
 τὸ δέριον

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

ἡμέρας. μετὰ. τὸν. ἐρραίνετο. καὶ. δέριον.
 μετεφέροντο... εἰς. τὰ. ἀλώνια.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; *ὁφθαλμοί.*

τὰ δεμάτια ἐποσθεταίνετο. εἰς. ἑτήρα. πυραμίδα...
 μετὰ. ὁρθογώνιον. παραλληλόγραμμον. πρὸς. τριγων.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....

ἔ. Ὑπῆρχεν. ἀλώνι.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν; *ἔξω. τοῦ. χωρίου. καὶ. πλησίον.*

αὐτοῦ. εἰς. δέριον. ὅπου. ἐπὶ. τῶν. ἐνέροι...
 πρὸς. διευκόλυν. τοῦ. μηχανήματος.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

ἦνται. εἰς. πεδνάς. οἰκογενείας. καὶ. εἰς. αὐτοκράτες. ἐπι-
κετε. με. πῶν. αὐτοκράτες. ....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀρχαίς..

Ἰουλίαν. μέχρι. τέλος. ἀρχαίς. ....

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνα (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνα (με δάπεδον ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ἤντησαν. καὶ. πετρά-

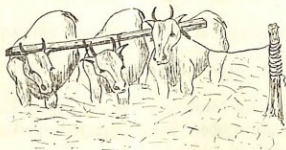
λωνα. καὶ. χωματάλωνα. καὶ. πετράλωνα. ἦσαν
ἐστρωμένοι με. λίθας. πλάκας. καὶ. πινυμένον. ἐστρω.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἐτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνα : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων). .... ἔχ. γίνεται. καθαρισμός. ἀπὸ. τῶν
ἀχρύρων. καὶ. ἐν. συνέχειαν. ἀφαιρέσει. ....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .... ὥ. χ. ....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

Δεν υπάρχουν χειρόγραφα σωστά εσώδα. Ψάλλει. Προνομιούχο το
τοιοῦτος κατά τον τρόπο το εσωτερικό. Το δέχεται
ἐπινομιούχο. Αφ' ἑκείνης ἐρθεῖς περί τῆς εσωτερικῆς
ἐκ. ποιητικῆς. ἄλλα, ...

- Πολλαχού τοποθετείται προς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλ-
φαινοῦ ξυλίνου στυλός, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενος στυγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βοικάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαφτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον των τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

το. έχαντες. πού... συντηρατό το. τά. ξένα,.....

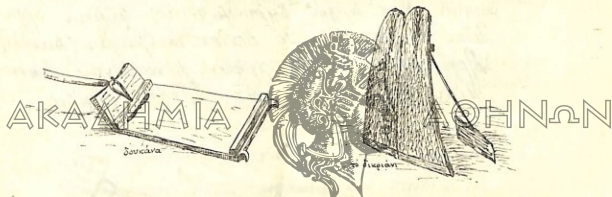
- 20 —

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) τοῦ ὀφθαλμοῦ πρὸς
 τὸν ἥλιο. ἢ τοῦ δεικνύοντος ἐν τῇ θάλασσᾳ ἐντὶ 0,80. - 1. μ.
 ἄλλο. ἐδένει. ἐν τῷ ὀφθαλμῷ πρὸς τὸν δεικνύοντα. ἐν τῇ ἐκείνῃ

ἑαυτοῦ. Διὰ 50. δεικνύει. ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ. ἐν τῇ θάλασσᾳ. ἢ τῇ γῇ.
 (Ἡ γὰρ περιφέρεια τῶν τῶν ἐστὶν ἐν τῇ θάλασσᾳ καὶ ἐν χρόνῳ
 περιφέρει 10. λεπτά. ἂν δὲ ὅλος χρόνος διηγεῖται. ὅλα τὰ περι-
 φέρει τῶν ἐστὶν ἐν τῇ θάλασσᾳ καὶ ἐν τῇ γῇ.)

γ) Πού αὐτὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιοῦνται καὶ μη-
 χανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὺς εἰς
 ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
 ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
 σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται
 δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
 διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἁλωνιστικὸν τοῦτο
 μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι,
 βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
 διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
 ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
 ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἁλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἁλωνι-
 στικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
 ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ
 περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Πάλιν παλαιότερα...

ἐχρησιμοποιεῖτο... καὶ... ἐντὶ... μ...
 καὶ... μ... μ... ἐντὶ... καὶ... ἐντὶ...
 ἐπιφάνειαν... ἐφ' ἧς... ἐπὶ...
 ὠνοφιάζετο... (Δουκάνι)...

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην; *Ἄρχιζεν...*

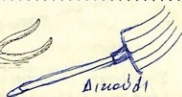
Περὶ τὴν 8^{ην} πρωινὴν... καὶ διακόπτεται περὶ τὴν 4^{ην} ἀπογευματινὴν... τὴν μεσημβρίαν... ἔργον... διακοπὴ... μισῶν περὶ τοῦ ὕψους... εἰς τὰ πέντε... τὴν φύσιν... καὶ τὸ ξεφύλλισμα... αὐτῶν...

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιοῦνται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *καὶ ἀρχὴν ἐχρησιμοποιεῖται ξύλινον ἔργον...*

ἔργον εἰς κατωτέρω τὸ ὅποιον ἀντὶ τῆς ἀμείνων (ἀμείνων) ἀρχότερον ἔργον χρῆται μεταδίδιναι διὰ τὴν ἰσχύον... εἰς τὸ πᾶσι δεξιά ἐπὶ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν; *Μαδίζονται...*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κύττημα τῶν ζῴων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἄλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχετ. διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). *Διὰ τὰς...*

βούδια ἐχρησιμοποιεῖται... ἢ βουκέντρα, διὰ τὴν... καὶ ἡφίδους... τὸ μακρὸν... τὸ ξύλο ἔνα μέτρο καὶ ἔνα περὶ τὸ μέτρο ἢ δερματίνη λυρὶς, ἢ ὅποια ἔδεντο εἰς τὸ ἄκρον... εἰς τὸ εἰδ. 23 ἐπὶ...

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν ... *Δέν... ὑπὲρχον... ἀναφάδα...*
Μία... ἑρῶναι...
 .....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
Πειῶναι...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζον : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με' ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπὲρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπαῖνδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδία ἢ ἄλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν. *Θεοὶ. εἶχον...*
λίγα. δεμάτια. ἀλωνίζον με' εἰδικὰ των... ζῶα. ἢ...
Διὰ. δανεισμέν. ἐκ των... εὐχρηστ. καὶ. χρεώσται...
Θεοὶ. εἶχον. ποδῶν. δεμάτια. ἐκ λῶν. φελλ. με' ταί...
ζῶα. των. εἰδικῶν. ἀλωνιστῶν. (. βοδμάειν.)...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με' ζῶα καὶ με' ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπὲρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με' χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με' ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
Ἐχρίκα. κοπάνισμα με' το' κοπάν. των. ἑστῶν.
ἐκ μικρῆς ποσότητος ἢ το' κοπάνισμα τοῦ σίτου.
το' ὅποιος... εἶχον. διαδεχθῆ... διὰ... ἑρῶναι...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; *Ἐλέγετο.*
(Κοπάνι). καὶ. εἶχεν. χωρὶς. ἑρῶναι. ἐκ... ξύλου...
καδμεῖον. Μήκος. 1 - 1 1/2 μ. καὶ. διαμέτρον. 5-8 ἐκ ταῦν.

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)? *Ἐγίνετο ἐν τῇ αὐλῇ.....*

Ἵδιαι...σταχύας...διὰ...αὐλῇ.....

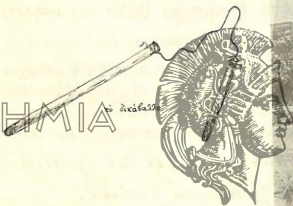
κόπανος στρογγυλός

ξύλο κομπανιστὸ διὰ τὸ κοπάνημα
μακρὸν αὐτοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τοῦ διδάσκοντος

ΔΟΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν; .....

Ἰ.π.ο. τῶν...ρεβιθῶν...τῶν...οἰκογενείας.....

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Εἰς τὴν ἀλῶνισμ. ἀνέμ. βαλίδος... Μία στρωθίδι...
ἔργοντο... μέτρον... διὰ... ἀποχωρισμὸν... τοῦ... καρποῦ...

- 22) Κατὰ τὸ ἀλῶνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

ἔτραγουδοῦντο... δίστιχα... τραγούδια...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ... 1928 ... Ἰωάννην...

Αἰτωλίας ΔΟΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Πειῶμα...

Μέ... ζύθρον... δικριάνι... αἰ... τό... εἰ... τό... ἀπὸ...
ἔδεχεται... (καρπερόν)... αἰ... καί... μέ... ζύθρον...
φτυάρι... αἰ... τό... εἰ...

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ἰδὲ. Διευθύνει. ἔχει
ἐξήκοντα ἐπιφραγές...? Ἐπαρρύνεται... εἰς τὸν... σωρόν... ἵδ...
παρρυστόν. χωρὶς. ναὶ. λέγεται. τί... Μόλις. Ἀρχίζει.
Ἰδὲ. λίγχιωμα. κῦροπο. λιχίλια. βρόδοι. βρόδι. = 24. οὐαῖδυ*

- 2) Μὲ ποῖον ἔργαλειὸν γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο.....
Ἐξήνιστο...μέ...τό...θύλλαν...δικούδι...κς...τό...σταυροφόρον
αἰῶνα...ἀναμφιβόλως... (καθ' ἡμέραν)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ποίος λιχνᾶς (ἀνεμίξει) ἀνδρᾶς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
 ἡλῦρες... καὶ... γυναῖκες... πεπειραμέναι.....
- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινες τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλῶνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
 ἡλέχοντο... κάτταρα... ἡρεχωρίζοντο... διὰ...
 σαυρῶν... ὡς... καὶ... διὰ... εὐρισκῶν.....
- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλῶνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .....

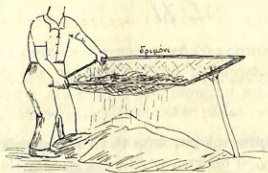
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

*Διὰ περικινήματα τοῦ καρποῦ ἀπὸ ἐλθόντων...
 πύκνυνται μετὰ μεγάλης ὀπῆς περὶ κενον. (δριμόνι)*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μετὰ ὁπῶς διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δριμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

Κατὰ τὸ ἀντίμετρο... ἐχίνο... ὑπὸ τῶν χειρῶν... δια-
σφαίρων... καὶ... μετὰ... δια... ποκαυτίζονται... καὶ...
καρπῶν... μετὰ τὸ... ὀφείλει...

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυ-
ρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύννησις καὶ ἀσπασμὸς
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Ὁ καρπὸς... ἐχίνο...
εἰς σωρόν... μετὰ τὸ... ὀφείλει...
καρπῶν... καὶ... ἐν...
χειρῶν... ἐποποδίζονται... ὀφείλει...
τὸ... μετὰ... εἰς...
...ὀφείλει...

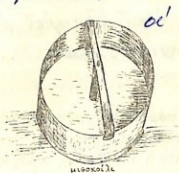
- 8) Ἄ λ λ α ἔ θ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

...? 10. χι...

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθῶν εἰς εἶδος ἀμέσως
εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια.
Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο
ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ
δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Εἰς. το. ἐμὲν. .*

παιδαί. κατεβάδετο. ἢ. διατή. . Ο. παρὰς. ἐμετρώτο. με'
εἰδυρόν. . διατή. . αὖ. το. κατωτέρω. αἰ. το. ἐπεί. . ὅσο
χωρητικότητος. . 12. διαύων. . καὶ. ἐλέγετο. (μιαῖδι). .

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἁλώνιατικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτροι τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) *Πάσαι. δοχεῖα. . κατεβάδετο. εἰς.*

τὴν. . αὐτήν. . ὅς. μέτρον. ἐχρησιμοποιεῖτο. το.
μιαῖδι. . ὡς. το. ἀνωτέρω. σχῆμα. αἰ). . . . .

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἢ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *Ἀποθηκεύετο. εἰς. τὴν. οἰκίαν. εἰς. ξύδινα.*

αὐτῶν. ἀποθηκεύετο. ἐντὸς. (ἀμφορίαι). ἢ. εἰς. πλατὰ
φραγὰ. καὶ. ἀμφορίαι. ἐντὸς. οἰκίας. πότρου. βουῶν.

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

ΚΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ὙΠΑΙΘΡΟΝ ; Η. ἀποθήκευς. ἐγένετο. ἐπὶ
 τῶν χωρίων εἰς τὸν ἐχυρῶνα.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Ἡ διαλογὴ ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι πρὸ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ
 διαλογῆς τῶν ἐργάτων. σταχύν. ~~αὐτῶν~~.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύνων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ;..

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς· ποῦ φυλάσσεται,
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;.....

Δ'. ΕΘΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὙΠΑΙΘΡΟΝ. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ἀναίγεται πυρά· πικρά τὴν... ῥύστα τῶν...
 Πάσχα· μετὰ τὴν Ἀνάστασιν εἰς τὴν αὐτὴν...
 τῆς ἐκκλησίας... (Κάψιμο Ἰούδα χωρίς ἐπίσημα).

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

τὴν ῥύστα τῶν Πάσχα ἑσπέρας μετὰ τὴν...
 Ἀνάστασιν... εἰς τὴν αὐτὴν πᾶς ἐκκλησίας..

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

...Κόφιμα...ταῦ...ἰαλῶσαι.....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιὰ, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ;...

...Παιδιὰ...15-20 ἐτῶν.....

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ; .....

...Τὰ...παιδιὰ...κλέπτουν...ἀπὸ...ταῖς...αὐτῶν...

...ταῦ...χαρὶν...

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

...ἐνταῦθα...πυρὰ...φύονται...εἰς...ἐκείν...

...μερῶν...καὶ...ἐν...ἐν...ἐν...ἐν...

...πυρὰ...ἡ...πυρὰ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορταί, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

...Μετὰ...τὸ...ἐνταῦθα...τῶ...πυρὰς...ἐπαμα...

...πυρὰς...θόρυβος...καὶ...πυρὰς...ἐπὶ...ἐπὶ...

...πυρὰς...

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

...Πυρὰ...

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

..... Φρύγαναι.....

.....

.....

.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

..... Ἰούδα.....

.....

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

... Δὲν... ὑπάρχει... ἄλλο... ἔθιμον... σχετισμὸν...

... μὲν... τὰς... πυρὰς...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ